

סיוון

נוסחים לברכה לפני הקריאה בתורה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוּ מִכָּל
הָעַמִּים, וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ / אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוּ לְיַחַד אֶת שְׁמוֹ
וְקָרְבָנוּ לְעִבּוּדְתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַנוֹתֵן תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם
וְחַיֵּי עוֹלָמִים מִמְּרוֹמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

ראש חודש סיון, יום שלישי, א' סיון 4.6

א. בתפילות העמידה במהלך היום ובברכת המזון מוסיפים את ברכת "יעלה ויבוא" לציון ראש החודש. בברכת המזון מוסיפים אף את הבקשה "הרחמן הוא יחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה". בקשה זו מצורפת גם לפני חתימת ברכת המזון בקצרה.

ב. יש הנוהגים לשלב בתפילה את מזמור תהילים ק"ד: "ברכי נפשי", הנחשב כשיר של יום של ראשי חודשים. ניתן לשלב את פרק התהילים בסדר פסוקי דזמרה, לאחר אמירת ההלל או בסיום קריאת התורה.

ג. לאחר תפילת העמידה בשחרית (תפילת חול שמוסיפים בה את ברכת "יעלה ויבוא") אומרים את ההלל בדילוג, עם ברכותיו.

ד. קריאת התורה: מעלים ארבעה עולים לתורה וקוראים בעניין ראש החודש. מנהג קהילות התנועה לקרוא בפרשת "בהעלותך" את פסוקי התרועה בראשי החודשים (עליה ראשונה: במדבר י, 1-3; עליה שנייה: י, 4-7; עליה שלישית: י, 8-10; עליה רביעית: י, 8-10 (חזרה על עליה שלישית)).

ה. הקריאה המסורתית היא בעניין קורבנות ראש החודש, מתוך פרשת "פנחס" (עליה ראשונה: במדבר כח, 1-3; עליה שנייה: פס' 3-5; עליה שלישית: פס' 6-10; עליה רביעית: 11-15).

ו. אין מפטירים בראש חודש.

ז. לאחר החזרת ספר התורה ולפני סיום התפילה ניתן להוסיף זכר למוסף לפי הנוסח המופיע בתפילת השבת בסידור "העבודה שבלב", או בנוסח המיוחד לראשי חודשים המופיע במוסף התפילה בסוף האוגדן.

ח. המניחים תפילין יחלצו אותם לפני אמירת זכר למוסף.

ט. בחלק מקהילות ישראל התפתחו בראשי חודשים מנהגי תפילה והתכנסות מיוחדים של הנשים. בחלק מקהילות התנועה נוהגים לקיים אירועי לימוד מיוחדים ברוח זו. נשות הכותל מקיימות ביום זה תפילת ראש חודש חגיגת בכותל המערבי.

י. בערב ראש החודש סופרים ארבעים וחמישה ימים לעומר; במוצאי ראש החודש סופרים ארבעים וששה ימים לעומר.

שבת פרשת נשא, ערב חג השבועות, ה' סיון 19.5 - "שבת כלה" ו-"שבת דרך ארץ"

- א. הנהגים שלא להדליק אש בשבת ובחג ידליקו בערב שבת נר הדולק כ- 25 שעות. מנר זה ייקחו להדלקת נרות החג במוצ"ש ולהדלקת נר הזיכרון הנהוג ברגלים.
- ב. בתום תפילת הערבית בערב שבת, לפני תפילת "עלינו" סופרים את היום האחרון של ספירת העומר: "ארבעים ותשעה ימים שהם שבעה שבועות לעומר".
- ג. בשחרית קוראים לשבעה ולמפטיר בפרשת "נשא". מפטירים בסיפור נזירותו של שמשון בשופטים יג, 25-2, המזכיר את מצוות הנזירות המופיעה בפרשה.
- ד. שבת זו, שלפני חג השבועות נקראת גם "שבת כלה" משום שמעמד מתן תורה נמשל לחגיגת כלולות בין עם ישראל והקב"ה. בעדות ספרד נהוג בשבת זו לקרוא כתובה מיוחדת. נוסח הכתובה מופיע במחזור "השמחה שבלב".
- ה. בשנים האחרונות נוהגות חלק מקהילות התנועה לציין בשבת זו את "שבת דרך ארץ" על שום המאמר "דרך ארץ קדמה לתורה", ולהקדיש דברי תורה ולימוד לענייני צדק חברתי ומקומה של האחריות החברתית במסורת ישראל.
- ו. במנחה קוראים לשלושה מתוך פרשת "בהעלותך". לומדים פרק ו' ואחרון במסכת אבות. פרק "קניין תורה".
- ז. בצאת השבת עורכים את ההבדלה במסגרת הקידוש לערב שבועות הנערך בסדר יקנה"ז (יין, קידוש היום, נר, הבדלה, זמן (שהחיינו)). את ברכת ברוך מאורי האש מברכים על נרות החג ולא על נר הבדלה רגיל. אין מברכים על הבשמים. בתפילת העמידה של ערב חג השבועות משלבים את ברכת ההבדלה "ותודיענו" בברכה רביעית, קדושת היום.

חג השבועות, יום ראשון, ו' סיוון 9.6

- א. בצאת השבת מדליקים את נרות החג. המקפידים בדיני הבערת אש בשבת וחג מדליקים הנרות מאש שהודלקה לפני כניסת השבת (נר של יממה).
- ב. נוהגים לאחר את תפילת ערבית ליום טוב, על מנת ששבעה השבועות של ספירת העומר יהיו "תמימים". מתפללים תפילת עמידה של יום טוב (תפילת שבע). מוסיפים את ברכת ההבדלה בברכת "קדושת היום" (פסקת "ותודיענו"), ומזכירים את "חג השבועות, זמן מתן תורתנו". בברכת המזון מוסיפים את פסקת "יעלה ויבוא" ואת הבקשה: "הרחמן הוא ינחילנו יום שכולו טוב".

- ג. מי שלא ברך את ברכת ההבדלה במסגרת תפילת העמידה לליל החג מברך לפני הדלקת הנרות בביתו: "ברוך אתה יי אלוהינו מלך העולם המבדיל בין קודש לקודש" ואז מברך: "...וציוונו להדליק נר של יום טוב". לאחר ההדלקה מברכים את ברכת הזמן ("שהחיינו").
- ד. המקפידים בדיני הבערת אש בחג מדליקים מנר שהודלק לפני כניסת השבת גם נר של יממה לטובת העברת האש לצרכי בישול.
- ה. מקדשים טרם סעודת ליל שבועות בסדר יקנה"ז: יין, קידוש, נר, הבדלה, זמן (שהחיינו), ולאחר מכן מברכים על הפת. את ברכת "בורא מאורי האש" נוהגים לברך על נרות החג ואין צורך בנר הבדלה מיוחד.
- ו. בסעודות החג נוהגים לאכול מאכלי חלב כסמל לטובה של הארץ ולדימויה של התורה לדבש ולחלב.
- ז. בליל החג נוהגים להישאר ערים וללמוד תורה. נוהגים להמשיך הלימוד עד עלות השחר ולהתפלל תפילת שחרית כמנהג "ותיקין".
- ח. בתפילת השחרית לאחר סיום העמידה נוהגים לומר הלל שלם בברכותיו.
- ט. מוציאים שני ספרי תורה. בעת הוצאתם אומרים את י"ג מידות הרחמים. בספר הראשון מעלים חמישה עולים וקוראים בעניין מעמד הר סיני בפרשת "יתרו" (שמות יט, 1- כ, 18). בספר השני מפטירים בעניין החג: מנהג קהילות התנועה: פסוקי החג בפרשת "אמר" (ויקרא, כג, 15-22). המנהג המסורתי: פסוקי קורבנות החג בפרשת "פנחס" (במדבר כח, 26-31).
- י. נהוג שלא לחלק את קריאת עשרת הדברות בין שני עולים או יותר אלא לקרוא את כולן במסגרת עליה אחת. מנהג רבות מהקהילות לעמוד בעת קריאת עשרת הדברות. נוהגים לקרוא את הדברות "בטעם עליון", באופן בו כל דבר (לרבות אלו בני שתי מלים כדומת "לא תרצח") נקראים כפסוק העומד בזכות עצמו.
- יא. ההפטרה על פי מנהג מחזור "השמחה שבלב" בישעיה ב, 4-1 ובישעיה מב, 10-5, 21. ההפטרה המסורתית: יחזקאל פרק א, 1-28 ו-ג, 12. בברכה האחרונה לאחר ההפטרה חותמים: "מקדש ישראל והזמנים".

יב. מנהג עדות אשכנז להקדים לקריאת התורה לאחר ברכותיו של העולה הראשון וטרם תחילת הקריאה את הפיוט הארמי "אקדמות". מנהג עדות ספרד להקריא טרם תחילת הקריאה בתורה נוסח כתובה מיוחד לחג השבועות וכן את פיוטי האזהרות של רבי שלמה אבן גבירול הסוקרים את תרי"ג המצוות. נוסח הכתובה, פיוט ה"אקדמות" והצעות פיוט וקריאה נוספות לשבועות מופיעים במחזור "השמחה שבלב".

יג. בתום קריאת התורה וההפטרה וטרם השבת הספרים להיכל נוהגים לומר את סדר ה-"יזכור". מנהג חלק מקהילות התנועה לומר את סדר היזכור לאחר השבת ספרי התורה להיכל. במחזור ה"שמחה שבלב" סדר "יזכור" מיוחד לחג השבועות.

יד. הנוהגים לומר זכר למוסף יכולים לעשות שימוש בנוסח המופיע במחזור "השמחה שבלב", או בנוסח המופיע בסידור "העבודה שבלב".

טו. במהלך החג קוראים במגילת רות. עדות אשכנז נוהגים לקרוא את המגילה בציבור לפני קריאת התורה. עדות ספרד נוהגות לקרוא המגילה, כל אדם לעצמו, במהלך ליל החג או בבוקרו. מנהג חלק מקהילות התנועה לחלק את קריאת המגילה בין ערב החג, שיעורי התיקון ויומו של החג.

טז. במוצאי החג מבדילים על כוס היין ומוסיפים את ברכת "המבדיל בין קודש לחול". אין מברכים על הבשמים ועל הנר, ואין פותחים בפסוקי הישועה.

"ומחה יי דמעה מעל כל פנים" - אבלות בחג השבועות: חג השבועות מפסיק את אבלות השבעה ואת אבלות השלושים, גם אם האבלים הספיקו לשבת באבלותם במשך זמן קצר בלבד לפני כניסת החג. במידה והאבלים כלל לא נהגו במנהגי האבלות לפני כניסת החג (מכורח או מבחירה) ימנו שבעת ימי האבלות מצאת החג.

האבלים המעוניינים בכך יכולים להמשיך ולקבל מנחמים גם לאחר החג עד השלמת שבעה ימים מיום הקבורה, ואף להודיע על כך ברבים (במודעת האבל או בשמועה). יחד עם זאת לאחר החג האבלים אינם נוהגים במנהגי אבלות השבעה. האבלים יכולים לעלות לקבר יקירם בערב החג או ביום השביעי לקבורתו.

במידה והחג בטל את אבלות השבעה, האבלים נוהגים מצאת החג את מנהגי אבלות השלושים.

שבת פרשת בהעלותך, י"ב סיוון 15.6

- א. בשחרית קוראים לשבעה ולמפטיר בפרשת "בהעלותך". מפטירים בזכריה ב, 14-ד, בפסוקים המזכירים בין השאר את מנורת המקדש.
- ב. במנחה קוראים לשלושה בפרשת "שלח לך". קוראים את פרק א' במסכת אבות.

שבת פרשת שלח לך, י"ט סיוון 22.6

- א. קוראים לשבעה ולמפטיר בפרשת "שלח לך". מפטירים ביהושע ב, 1-24 בסיפור המרגלים ששלח יהושע ליריחו, המזכיר את שליחת המרגלים על ידי משה.
- ב. במנחה קוראים לשלושה מתוך פרשת "שלח לך". לומדים פרק ב' במסכת אבות.

שבת פרשת קרח, כ"ז סיוון, 29.6 - שבת מברכין חודש תמוז

- א. קוראים לשבעה עולים ולמפטיר בפרשת "קרח" מפטירים בשמואל א' יא, 14-יב, 22 בפסוקים העוסקים בניקיון כפיו של שמואל ואשר מזכירים את תשובתו של משה לטענות קרח ועדתו.
- ב. לאחר קריאת התורה מברכים את חודש תמוז ומכריזים על ראש חודש תמוז שיחול בימים רביעי וחמישי.
- ג. במנחה קוראים לשלושה מתוך פרשת "חוקת". לומדים פרק ג' במסכת אבות.
- א' ראש חודש תמוז, יום רביעי, ל' סיוון 3.7
- א. בתפילות העמידה במהלך היום ובברכת המזון מוסיפים את ברכת "יעלה ויבוא" לציון ראש החודש. בברכת המזון מוסיפים אף את הבקשה "הרחמן הוא יחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה". בקשה זו מצורפת גם לפני חתימת ברכת המזון בקצרה.
- ב. יש הנוהגים לשלב בתפילה את מזמור תהילים ק"ד: "ברכי נפשי", הנחשב כשיר של יום של ראשי חודשים. ניתן לשלב את פרק התהילים בסדר פסוקי דזמרה, לאחר אמירת ההלל או בסיום קריאת התורה.
- ג. לאחר תפילת העמידה בשחרית (תפילת חול שמוסיפים בה את ברכת "יעלה ויבוא") אומרים את ההלל בדילוג, עם ברכתיו.

ד. קריאת התורה: מעלים ארבעה עולים לתורה וקוראים בעניין ראש החודש. מנהג קהילות התנועה לקרוא בפרשת "בהעלותך" את פסוקי התרועה בראשי החודשים (עליה ראשונה: במדבר י, 1-3; עליה שניה: י, 4-7; עליה שלישית: י, 8-10; עליה רביעית: י, 8-10 (חזרה על עליה שלישית)).

ה. הקריאה המסורתית היא בעניין קורבנות ראש החודש, מתוך פרשת "פנחס" (עליה ראשונה: במדבר כח, 1-3; עליה שניה: פס' 3-5; עליה שלישית: פס' 6-10; עליה רביעית: 11-15).

ו. אין מפטירים בראש חודש.

ז. לאחר החזרת ספר התורה ולפני סיום התפילה ניתן להוסיף זכר למוסף לפי הנוסח המופיע בתפילת השבת בסידור "העבודה שבלב", או בנוסח המיוחד לראשי חודשים המופיע במוסף התפילה בסוף האוגדן.

ח. המניחים תפילין יחלצו אותם לפני אמירת זכר למוסף.

ט. בחלק מקהילות ישראל התפתחו בראשי חודשים מנהגי תפילה והתכנסות מיוחדים של הנשים. בחלק מקהילות התנועה נוהגים לקיים אירועי לימוד מיוחדים ברוח זו. נשות הכותל מקיימות ביום זה תפילת ראש חודש חגיגת בכותל המערבי.

